

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum primum peccatum primi hominis fuerit superbia? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

398 QVÆST. CLXIII. ART. I.
superbia cum deuidum plene cor ceperit, mox illud septem principalibus vitijs, quasi quibusdam suis ducibus deuastandum tradit, ex quibus vitorum multitudines oriuntur.

Et per hoc patet responsio Ad primum.

Ad secundum dicendum, quod superbia non est idē inani gloriæ, sed causa eius. Nam superbia inordinatē excellentiam appetit: sed inanis gloria appetit excellentiæ manifestationem.

Ad tertium dicendum, quod ex hoc quod inuidia, quæ est vitium capitale, oritur ex superbia, non sequitur quod superbia sit vitium capitale, sed quod sit aliquid principalius capitalibus vitijs.

QVÆST. CLXIII.

De peccato primi hominis, in quatuor articulis diuisa.

792 **D**Einde considerandum est de peccato primi hominis, quod fuit per superbiam. Et primò, de peccato eius. Secundo, de pena peccati. Tertio, de tentatione qua inductus est ad peccandum.

¶ Circa primum quaeruntur quatuor.

2. d. 22. **¶** Primo, vtrū primū peccatū hominis fuerit superbia?

4. 1. 2. 1. **¶** Secundo, quid primus homo peccando appetierit?

Et ma. 9. **¶** Tertio, virum eius peccatum fuerit grauius omnibus alijs peccatis?

7. 2. 7. ad 12. 13. **¶** Quarto, quis plus peccauerit, vtrum vir vel mulier?

16. Et Ro. 5. 10. 5. si. Et 1. Tit. 2. 11. **ARTIC. I.**

Vtrum primi hominis peccatum fuerit superbia?

AD primum sic proceditur. Videtur, quod superbia non fuerit primi hominis peccatum. Dicit enim

Apostolus ad Rom. 5. quod per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi. Sed primi hominis peccatum est ex quo omnes peccatores constituti sunt originali peccato. Ergo inobedientia fuit primi hominis peccatum, & non superbia.

¶ 2. Præterea, Ambrosius dicit super Luc. quod eo ordine diabolus Christum tentauit, quo primum hominem deuicit. Sed Christus primò tentatus est de gula,

gula, vt patet Matt. 4. cum ei dictum est, Si filius Dei es, dic vt lapides isti panes fiant. Ergo primum peccatum primi hominis non fuit superbia, sed gula.

¶ 3 Præterea, Homo diabolo suggerente peccauit. Sed diabolus tentans hominem scientiam repromittit, vt patet Genes. 3. Ergo prima inordinatio hominis fuit per appetitum scientiæ, quod pertinet ad curiositatem. Ergo curiositas fuit primum peccatum, & non superbia.

¶ 4 Præterea, Super illud 1. ad Tim. 2. Mulier seducta in prauaricatione fuit: dicit glo. * Hanc proprie *est Aug. 11. super Gen. c. 42 a me. 1. 3.* seductionem appellauit Apost. per quam id quod iudicatur, cum falsum esset, verum esse puratum est: scilicet quod Deus ideo lignum illud tangere prohibuit, quod sciebat eos, si tetigissent, velut deos futuros, tanquam eis diuinitatem inuideret qui eos homines fecerat. Sed hoc credere pertinet ad infidelitatem. Ergo primum peccatum hominis fuit infidelitas, & non superbia.

SED contra est, quod dicitur Eccles. 10. Initium omnis peccati superbia. Sed peccatum primi hominis est initium omnis peccati, secundum illud Rom. 5. Per vnum hominem peccatum in hunc mundum intravit. Ergo primum peccatum hominis fuit superbia.

RESPONDEO dicendum, quod ad vnum peccatum multi motus concurrere possunt, inter quos ille habet rationem primi peccati, in quo primo inordinatio inuenitur. Manifestum est autem quod primo inuenitur inordinatio in motu interiori animæ, quam in actu exteriori corporis: quia vt Augustinus dicit in 1. * de ciuit. Dei; Non amittitur corporis sanctitas *l. 1. c. 18. a me. 1. 5* manente animæ sanctitate. Inter motus autem interiores prius mouetur appetitus in finem, quam in id quod queritur propter finem. Et ideo ibi fuit primum peccatum hominis, vbi potuit esse primus appetitus inordinati finis. Sic autem homo erat in statu innocentie institutus, vt nulla esset rebellio carnis ad spiritum. Vnde non potuit esse prima inordinatio appetitus humani

mani ex hoc q̄ appetierit aliquid sensibile bonum, in quod carnis concupiscentia tendit præter ordinem rationis. Relinquitur igitur q̄ prima inordinatio appetitus humani fuit ex hoc q̄ aliquid bonum spirituale inordinate appetijt. Non autem inordinate appetiisset, appetendo id secundum suam mensuram ex divina regula præstitutam. Vnde relinquitur quod primū peccatum hominis fuit in hoc quod appetijt quoddam spirituale bonum supra suam mensuram: quod pertinet ad superbiam. Vnde manifestum est quod primū peccatum primi hominis fuit superbia.

Ad primum ergo dicendum, q̄ hoc quod homo non obediit diuino præcepto, non fuit propter se ab eo volitum: quia hoc non posset contingere nisi præsupposita inordinatione voluntatis. Relinquitur ergo q̄ voluerit propter aliquid aliud. Primū autē quod inordinate voluit, fuit propria excellentia. Et ideo inobedientia in eo causata fuit ex superbia. Et hoc est quod

*in dialo.
65. q. ad
Orosium:
q. 4. anse
me. t. 4.*

Aug. dicitur ad Orosium, quod homo elatus superbia, suasioni serpentis obediens, præcepta Dei contempsit.

Ad secundum dicendum, quod in peccato primo oritur parentum etiam gula locū habuit. Dicitur enim Gen. 3. Vidit mulier q̄ lignum esset bonum ad vescendum, & pulchrū oculis aspectuque delectabile: & tulit de fructu eius, & comedit. Non tamen ipsa bonitas & pulchritudo cibi fuit primū motiuū ad peccandum, sed potius suasio serpentis: qui dixit, Aperiuntur oculi vestri & eritis sicut dii: quod appetendo, superbiam mulier incurrit. Et ideo peccatum gulæ derivatum est ex peccato superbia.

Ad tertium dicendum, q̄ appetitus sciētiæ causatus fuit in primis partibus ex inordinato appetitu excellentiæ. Vnde & in verbis serpentis premititur. Eris sicut dii. Et postea subditur, Sciētes bonum & malum.

*xx. c. 30
cir. med.
20. 3.*

Ad quartum dicendum, quod sicut Aug dicit 14. super Genes. ad litteram, Verbis serpentis mulier non crederet à bona atque utili re diuinitus se fuisse prohibitos, nisi iam inesset menti amor ille propriæ potestatis.

potestatis, & quædam de se superba præsumptio. Quod non est sic intelligendum, quasi superbia præcesserit suasionem serpentis, sed quia statim post suasionem serpentis inuasiit mentem eius elatio: ex qua concepitur est, ut crederet verum esse quod dzmon dicebat.

ARTIC. II.

Vtrum superbia primi hominis fuerit in hoc, quod appetierit diuinam similitudinem?

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod superbia primi hominis non fuerit in hoc, quod appetierit diuinam similitudinem. Nullus enim peccat appetendo id quod sibi conpetit secundum suam naturam. Sed similitudo Dei competit homini secundum suam naturam. Dicitur enim Gen. 1. Faciamus hominem ad imaginem, & similitudinem nostram. Ergo non peccauit diuinam similitudinem appetendo.

793
1/a. 17.
16. 2. 10. 2

¶ 2 Præterea, In hoc videtur primus homo diuinam similitudinem appetisse, ut scientia boni, & mali potiretur. Hoc enim ei a serpente suggerebatur, Britis sicut dii scientes bonum, & malum. Sed appetitus scientiæ est homini naturalis, secundum illud Philosophi in principio † Metaphys. Omnes homines natura scire desiderant. Ergo non peccauit appetendo diuinam similitudinem. † 1. 1. 3.

¶ 3 Præterea, Nullus sapiens eligit id quod est impossibile. Primus autem homo sapientia præditus erat, secundum illud Eccles. 17. Disciplina intellectus repleuit illos. Cum ergo omne peccatum consistat in appetitu deliberato, qui est electio, videtur quod primus homo non peccauerit appetendo aliquid impossibile. Sed impossibile est esse hominem similem Deo: secundum illud Exod. 15. Quis similis tui in fortibus Domini? Ergo primus homo non peccauit appetendo diuinam similitudinem.

¶ 4 Contra est, quod super illud Psa. 68. Quæ non rapui tunc exoluebam: dicit Aug. * Adam & Eua rapere voluerunt diuinitatem, & perdiderunt felicitatē. *est Aug. ibi. 1. 8.*

CC RB.